

Expedient	2022/0648-A
Immoble	Església parroquial de Santa Maria de Villena
Interessat	Sr. rector de Santa Maria de Villena/Ajuntament de Villena/SSTT Alacant
Empresa	Electro-recamp, S. L.
Concepte	Autorització del projecte de restauració de les campanes dels quarts i de les hores de la torre de l'Orejón de l'església de Santa Maria de Villena

RESTAURACIÓ DE CAMPANA PROTEGIDA COM BÉ D'INTERÉS CULTURAL

Us comuniquem que la Directora General de Cultura i Patrimoni ha autoritzat allò que segueix, en relació a la petició d'intervenció en campana protegida com Bé d'Interés Cultural Moble:

1. Les campanes de les Hores i dels Quarts de la torre de l'Orejón formen part integrant de l'església de Santa Maria de Villena, immoble posseïdor de la condició de bé de rellevància local amb la categoria de monument d'interés local, en aplicació de la disposició addicional cinquena de la Llei 4/1998, d'11 de juny, de la Generalitat Valenciana, del Patrimoni Cultural Valencià [LPCV]) i de l'art. 3.1.a) del Decret 62/2011, de 20 de maig, del Consell, pel qual es regula el procediment de declaració i el règim de protecció dels béns de rellevància local (Inventari General del Patrimoni Cultural Valencià [IGPCV] codi 03.28.140-001).
2. Per la seua part, la campana de les Hores de la torre de l'Orejón posseeix la condició de BIC moble declarat, en virtut del Decret 217/2018, de 30 de novembre, del Consell, pel qual es declaren béns mobles d'interés cultural el conjunt de setanta campanes gòtiques de la Comunitat Valenciana (referència 28 de la llista de les campanes gòtiques protegides de l'annex del Decret 217/2018, de 30 de novembre, del Consell, pel qual es declaren béns mobles d'interés cultural el conjunt de setanta campanes gòtiques de la Comunitat Valenciana; IGPCV codi 3.140.140-098).
3. Resulta en conseqüència d'aplicació en benefici de la salvaguarda de les susdites campanes el règim de tutela dels béns immobles de rellevància local (art. 50 LPCV i Decret 62/2011, de 20 de maig, del Consell, pel qual es regula el procediment de declaració i el règim de protecció dels béns de rellevància local), juntament amb el règim general dels béns inventariats (arts. 18 a 25 LPCV) i les normes generals de protecció del patrimoni cultural (arts. 9 4 LPCV). Així mateix, resulta d'aplicació en benefici de la salvaguarda de la campana de les Hores el règim de tutela dels béns mobles d'interés cultural (arts. 41 a 44 LPCV) i art. tercer del Decret 217/2018.
4. Examinada la documentació aportada per l'Ajuntament de Villena, que incorpora informe favorable de la directora del Museu de Villena, i vist l'informe favorable del Servei Territorial de Cultura i esport d'Alacant, es conclou que el projecte d'intervenció d'Electro Recamp SL compleix amb la normativa patrimonial d'aplicació, per tal com està acreditada la capacitat tècnica dels responsables de la intervenció i es preveu el manteniment de l'estructura actual i la posada en ús de les campanes, d'acord amb les prescripcions del Decret 217/2018.

Per tant, la documentació remesa a aquesta Direcció General proposa una actuació respectuosa amb els valors patrimonials del conjunt. El tècnic que subscriu informa favorablement el projecte d'intervenció. S'hauran de considerar les següents condicions:

- a)** En el cas d'existir canvis a les instal·lacions tradicionals, es justificaran i es documentaran en cada cas els motius de la substitució.
- b)** S'han de restaurar i, si escau, s'han de reposar els jous exclusivament de fusta, mantenint o recuperant, en la mesura del possible, les formes originals locals. Les campanes fixes que conserven les fixacions originals s'han de mantindre, amb el límit marcat per la seguretat del conjunt.
- c)** En la mesura que es pugua caldrà evitar la mecanització d'aquestes campanes, reservant-les per a tocs manuals. Si és imprescindible la motorització, es contemplaran exclusivament els anomenats motors d'impulsos en campanes de volteig. En qualsevol cas, aquests mecanismes respectaran les instal·lacions tradicionals o les que es restauren, reproduiran els tocs locals i no impediran de cap manera els tocs manuals. Caldrà evitar també l'ús d'electromalls externs per al seu toc, utilitzant, en la mesura del possible, el propi batall, tirant d'ell per mitjans manuals o mecànics. Per a l'exercici del toc manual, s'haurà d'instal·lar una ballesta, d'acord amb les tradicions locals, sempre col·locada al costat contrari de l'electromall.
- d)** En cap cas es podran instal·lar dos electromalls diferents per a una sola campana, i encara menys a diferents altures per a simular una nota diferent. En la mesura que es pugua, el motor d'impulsos i l'electromall s'instal·laran al costat esquerre per a no dificultar la possibilitat del toc manual.
- e)** Els batalls i si escau els malls externs tindran unes mesures inferiors al 10 % de les habituals per a les campanes d'aquesta mateixa grandària, per preservar la seva integritat.
- f)** Els mecanismes elèctrics i electrònics han d'estar homologats segons la normativa de la Unió Europea.
- g)** Els suports de les campanes han d'estar al nivell del mur, per recuperar els buits tradicionals que garanteixen una millor seguretat de les instal·lacions.
- h)** No s'han de reutilitzar els suports anteriors de motors o d'electromalls, que s'han de retirar.
- i)** En cas de trencament les campanes no podran refondre's i hauran de soldar-se per recuperar la seva sonoritat original. Abans del procés de soldadura, i per preservar les característiques metalogràfiques úniques de cada campana, es prendrà una mostra d'1 mm de diàmetre, i de llarga el grossor de la campana, en una zona propera al trencament, i que serà afectada per la soldadura. Aquesta mostra haurà de certificar-se en l'informe final de la intervenció, i serà custodiada en els arxius dels titulars de la campana, podent ser requerida a qualsevol moment, mitjançant el procediment de préstec habitual, per al seu estudi metalogràfic.
- j)** No s'emplenaran per soldadura els desgastos habituals d'aquestes campanes, excepte en cas de trencament de les mateixes, en les quals aquesta pràctica és recomanable.
- k)** Durant les intervencions en les campanes, aquestes no es dipositaran a cap moment sobre el sòl o una altra superfície dura, sinó sobre suports més tous que el bronze, com un suport de fusta.
- l)** Les campanes poden ser substituïdes per una rèplica, en casos molt concrets i degudament autoritzats, de seguretat. La campana nova haurà de tenir sobretot les mateixes característiques sonores de l'original, en les seves cinc parcials principals, podent tenir les mateixes inscripcions i decoracions de la primera, però indicant en qualsevol cas que es tracta d'una rèplica, així com l'any i autor de la seva fabricació. La campana original pot exhibir-se a l'interior del temple, museu o un altre lloc públic similar, posant-la de manera que no només sigui possible contemplar-la sinó també escoltar-la, ja que el so és part fonamental i central dels valors patrimonials d'aquestes campanes.
- m)** Pot evitar-se la neteja exterior de les campanes, per conservar la seua pàtina, encara que aquesta

té més efectes estètics que aport d'informació. En qualsevol cas, quan es restaure una campana d'aquestes característiques haurà de netejar-se sempre per dins, mitjançant tècnica abrasiva suau, per recuperar la seua sonoritat original, evitant-se els tractaments químics de qualsevol tipus. En tot cas els grafitis, les decoracions o daurats de creus, imatges o inscripcions, hauran de conservar-se.

n) L'empresa ha de comunicar l'inici i el final de les obres i lliurar un informe final que documente les actuacions dutes a terme. L'informe ha d'incloure la programació dels tocs, que ha de ser conforme a les tradicions locals.

o) L'empresa de restauració ha de conservar l'autorització tot el temps que dure la restauració.

La qual cosa us comuniquem per al vostre coneixement i als efectes adients.